

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/229/2020
Identifikačné číslo spisu:	1709206481
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Milučký
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1709206481.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E. P. a 2/ H. U., oboch trvale bytom v E. H. T. XXX, oboch zastúpených JUDr. Renátou Barbušovou, advokátkou v Bratislave, Štúrova 13, proti žalovanej C. P., trvale bytom v E. H. T. XXX, zastúpenej advokátskou kanceláriou RV IURIS Advokátska kancelária s.r.o. so sídlom v Bratislave, Osvetová 24, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9C/128/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2019 sp. zn. 16Co/210/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júla 2018 sp. zn. 9C/128/2009 zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam vedeným na liste vlastníctva č. XX pre katastrálne územie E. H. T., obec E. H. T., okres Senec, zapísaným Okresným úradom Senec, katastrálny odbor, ako parcely registra „C“ č. XXX/XX o výmere 539 m², druh pozemku - záhrady, parcela č. XXX/XX o výmere 102 m², druh pozemku - zastavené plochy a nádvoria, parcela č. XXX/XX o výmere 254 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom stojaci na parcele č. XXX/XX, so súpisným číslom XXX (ďalej len „nehnutelnosti“) a prikázal ich do výlučného vlastníctva žalobkyne 1/. Žalobkyni 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ a žalovanej každému po 20.500,- eur, žalobný návrh žalovanej zamietol a žalobcom priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a ich prikázania do výlučného vlastníctva žalobkyni 1/. Ako dôvod uviedli, že žalobkyňa 1/ sa o nehnuteľnosti stará a riadne ich užíva; žalovaná sa dostáva so žalobcami do sústavných konfliktov, ktoré nie sú riešiteľné a spoločné užívanie nehnuteľnosti možné nie je. Žalovaná odmieta akékoľvek riešenie situácie, pričom reálna deľba nehnuteľnosti možná nie je. Žalovaná navrhuje, aby boli nehnuteľnosti vyporiadané kombináciou reálnej deľby a prikázania nedeliteľnej časti

nehnuteľností do jej výlučného vlastníctva s povinnosťou výplaty ostatných spoluvlastníkov. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 136 ods. 1 a 2, § 137 ods. 1, § 138 ods. 1, § 141 ods. 1, § 142 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1 a § 107 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vychádzal pritom zo skutočnosti, že strany sporu nadobudli nehnuteľnosti titulom osvedčenia o dedičstve v nasledovných spoluvlastníckych podieloch - žalobkyňa 1/ v podiele 4/6 k celku, žalobca 2/ v podiele 1/6 k celku a žalovaná v podiele 1/6 k celku. V konaní bolo prostredníctvom znaleckého dokazovania preukázané, že nehnuteľnosti (dom s pozemkami) nemožno reálne rozdeliť na tri samostatné jednotky. Reálna deľba by prichádzala do úvahy na dve samostatné bytové jednotky, čo ale nezodpovedá veľkosti spoluvlastníckych podielov. Do úvahy tak prichádzal druhý zákonný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva - jeho zrušenie a prikázanie do výlučného vlastníctva jednému zo spoluvlastníkov. Vzhľadom na nezáujem o nadobudnutie nehnuteľností zo strany žalobcu 2/ tak prichádzalo do úvahy prikázanie nehnuteľností žalobkyni 1/ alebo žalovanej. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o tom, ktorej zo strán sporu nehnuteľnosti prikáže do výlučného vlastníctva, prihliadal na spôsob nadobudnutia nehnuteľností, ich využívanie, odkázanosť na bývanie, spôsobilosť vyplatiť ostatných spoluvlastníkov a správanie sa podielových spoluvlastníkov v rámci zachovania dobrých mravov.

2. Súd prvej inštancie mal z dokazovania za preukázané, že žalobkyňa 1/ nadobudla nehnuteľnosti počas trvania manželstva s otcom žalobcu 2/ a žalovanej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v roku 1969. Deti žalobkyne 1/ (žalobca 2/ a žalovaná) v nehnuteľnostiach vyrástli. Po smrti manžela žalobkyne 1/ sa stali zákonnými dedičmi nehnuteľností strany sporu. Žalobca 2/ sa z nehnuteľností odsťahoval a žalobkyňa 1/ a žalovaná nehnuteľnosti užívajú, žalovaná aj spolu so svojou rodinou. V roku 1992 si na účely bývania žalovaná prerobila suterén domu a v roku 1998 si k nemu pristavala zasklenú terasu. Žalobkyňa 1/ je dôchodkyňa, má 74 rokov, nemá inú možnosť bývania a šanca, že jej žalovaná vyplatí náhradu za spoluvlastnícky podiel, je vzhľadom na insolventnosť žalovanej takmer nulová. Žalobkyňa 1/ preukázala, že žalobca 2/ má možnosť dostať úver v sume 20.000,- eur na výplatu žalovanej a tieto peniaze je žalobkyni 1/ ochotný poskytnúť. Zároveň je ochotný počkať s výplatou svojho podielu. Žalovaná býva v nehnuteľnostiach spolu so svojím manželom a troma dospelými deťmi. Napriek tomu, že jej podiel predstavuje 1/6 k celku, obýva a užíva spolu s rodinou oveľa väčšiu časť v dome, ako aj v záhrade. Okrem úhrad elektriny a vody neplatí žiadnu čiastku za užívanie nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Žalovaná má 48 rokov, nie je invalidná, má možnosť pracovať a mať pravidelný príjem. Rovnako aj jej manžel a dnes už tri dospelé deti. Svoje bývanie si môžu riešiť iným spôsobom, keď už nie kúpou inej nehnuteľnosti, tak aspoň formou prenájmu. Žalovaná a ani jej rodina nepreukázali schopnosť výplaty náhrady za spoluvlastnícke podiely ostatným spoluvlastníkom. Súd preto dospel k záveru, že nehnuteľnosti je potrebné prikázať do výlučného vlastníctva žalobkyni 1/. Táto je majoritnou spoluvlastníčkou, najväčšou mierou sa zaslúžila o nadobudnutie nehnuteľností, je na bývanie v nich odkázaná, pretože je starobnou dôchodkyňou a má na výplatu podielov ostatných spoluvlastníkov finančné prostriedky. Súd prvej inštancie prihliadal aj na správanie žalovanej, ktoré vykazovalo známky konania v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná v snahe vyhnúť sa výsledku súdneho sporu iniciovala konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne 1/ a niekoľkokrát súd zavádzala tvrdením, že sa chce dohodnúť a vyplatiť žalobkyňu 1/. Pri stanovení výšky náhrady za spoluvlastnícke podiely súd vychádzal zo znaleckých posudkov, pričom na investície žalovanej do nehnuteľností neprihliadal, a to z titulu dôvodne vznesenej námietky premĺčania zo strany žalobcov.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcom priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti jeho rozhodnutia uviedol ďalšie argumenty. Zdôraznil, že je celkom jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi, aby žalobkyňa 1/ ako majoritná spoluvlastníčka v seniorskom veku ustúpila podielovej spoluvlastníčke minoritného podielu, odišla z rodinného domu, ktorý vybudovala a kde celý život žila, na staré kolená si hľadala nové bývanie a s veľkou pravdepodobnosťou by sa výplaty spoluvlastníckeho podielu nikdy nedočkala. Vo vzťahu k existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa (pri ktorých súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo veci za

náhradu) odvolací súd uviedol, že je vylúčené, aby bola za okolnosť hodnú osobitného zreteľa považovaná skutočnosť, že nehnuteľnosti užívajú aj deti a vnúčatá žalovanej, ktoré majú v nehnuteľnostiach vybudované rodinné a sociálne zázemie a v prípade potvrdenia napadnutého rozhodnutia by všetci zostali bez domova. Žalovaná, ktorá je v produktívnom veku, a jej tri dospelé deti, majú možnosť a povinnosť vybudovať si svoje sociálne zázemie vlastným pričinením a nie na úkor ostatných spoluvlastníkov. Za vyriešenie bytovej otázky maloletých vnúčat žalovanej sú zase zodpovední ich rodičia, t. j. deti žalovanej (a ich partneri), ktorí nie sú ani spoluvlastníkmi nehnuteľností. Sú taktiež v aktívnom veku a bez objektívnych prekážok zaobstarat' si vlastné bývanie. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že žalobkyňa 1/ nepreukázala platobnú schopnosť vyplatiť ostatných spoluvlastníkov (keďže preukázala možnosť získať finančné prostriedky vo výške 20.000,- eur, kým súd prvej inštancie ju zaviazal na vyplatenie sumy spolu 41.000,- eur) odvolací súd uviedol, že hľadisko solventnosti je jednou z podmienok pre prikázanie veci niektorému zo spoluvlastníkov a je jednou z okolností, ku ktorým je potrebné pri vyporiadaní prihliadať pri posudzovaní, komu má byť vec prikázaná. Súd prvej inštancie však nezistil taký stav, z ktorého by bolo možné vyhodnotiť solventnosť strán sporu ako zásadné kritérium pre rozhodnutie o prikázaní veci jednej zo strán. Taká situácia prichádza do úvahy iba pri rovnocennosti zákonných kritérií; vtedy môže byť objektívna schopnosť poskytnúť náhradu rozhodujúca z hľadiska dispozície voľnými finančnými prostriedkami alebo ich bezprostredným obstaraním a použitím v porovnaní s druhým spoluvlastníkom.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnila dovolacím dôvodom podľa § 421 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len „C. s. p.“) bez bližšej špecifikácie písma ods. 1 predmetného ustanovenia, argumentujúc nesprávnym právnym posúdením veci. V dovolaní namietala, že znalec v znaleckom posudku č. 58/2017, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal pri určovaní náhrady za spoluvlastnícky podiel, nedostatočne, resp. vôbec nezodpovedal položené otázky, ktorých zodpovedanie považuje dovolateľka za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Za nesprávny postup súdu považuje zamietnutie vykonania dôkazu - vypočutia znalca, pretože vykonaním tohto dôkazu mohlo dôjsť k odstráneniu nejasností v znaleckom posudku. Súd prvej inštancie pri stanovení náhrady za spoluvlastnícky podiel nezohľadnil investície vložené žalovanou do nehnuteľností. Dovolateľka ďalej v dovolaní uviedla, že žalobcovia do momentu podania žaloby nenamietali spôsob užívania nehnuteľností z jej strany a medzi stranami sporu v tomto ohľade nevznikli žiadne nezhody. V prípade odsťahovania sa žalovanej z nehnuteľností by tieto chýtrali, pretože žalobkyňa 1/ je invalidná dôchodkyňa a nedokázala by ich udržiavať. Žalobkyňa 1/ nie je odkázaná na bývanie v nehnuteľnostiach, pretože sa v nich pomerne často nezdržiava a môže si zabezpečiť iné bývanie. Konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne 1/ iniciovala v záujme žalobkyne 1/, ktorá má dlhodobé problémy s užívaním alkoholu, ktoré kombinuje s rôznymi liekmi, pričom bola niekoľkokrát hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici. Vo vzťahu k preukázaniu, že žalovaná disponuje finančnými prostriedkami na odkúpenie spoluvlastníckych podielov predložila v rámci odvolacieho konania zmluvu o budúcej zmluve o pôžičke vo výške 45.000,- eur, ktorú má možnosť získať, čo odvolací súd nezohľadnil. Žalobkyňa 1/ pritom nepreukázala, že disponuje potrebnou sumou na výplatu náhrady spoluvlastníckych podielov. Žalovaná v dovolaní ďalej namietala nedostatočné odôvodnenie splnenia podmienok na prikázanie nehnuteľností žalobkyne 1/. Užívanie nehnuteľností žalovanou je účelnejšie, pretože ich užíva spolu so svojou rodinou, ktorej súčasťou sú aj maloleté deti. Žalobcovia podali žalobu účelovo a zbytočne, pretože spoločné užívanie nehnuteľností je bezproblémové, majú samostatný vstup do nehnuteľností a navzájom si vypomáhajú. Vzájomné vzťahy je možné riešiť darovaním spoluvlastníckeho podielu žalobkyne 1/ žalovanej a zriadením vecného bremena doživotného užívania. Záverom poukázala na okolnosť hodnú osobitného zreteľa, ktorou je skutočnosť, že nehnuteľnosti užívajú aj deti a maloleté vnúčatá žalovanej, ktoré v nich majú vybudované rodinné a sociálne zázemie. Poukázala pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zo 14. novembra 2013 sp. zn. 6 Cdo 279/2012. Dovolaciemu súdu navrhla rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu sa vyjadrili žalobcovia tak, že ho je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. f) C. s. p., pretože dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. v

spojení s § 421 C. s. p.. Dovolateľka v dovolaní nešpecifikovala, na ktorý z prípadov podľa písm. a) a ž c) § 421 ods. 1 C. s. p. sa v dovolaní odvoláva, nevymedzila právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a neodkázala ani na žiadnu relevantnú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Žalovaná v dovolaní len spochybňuje zistený skutkový stav, uvádza tie isté dôvody, ktoré uviedla v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie a s ktorými sa odvolací súd vysporiadal vo svojom rozhodnutí. Dovolanie tak predstavuje iba polemiku so skutkovými a právnymi závermi súdov nižšej inštancie. Navyše dovolanie je zmätočné a nie je z neho zrejmé, čoho sa dovolateľka domáha. Na jednej strane vidí dovolateľka nesprávne právne posúdenie veci v tom, že súdy nižšej inštancie nesprávne vyvodili z vykonaného dokazovania záver, že žalobkyňa 1/ by nehnuteľnosti užívala účelnejšie ako žalovaná, z čoho vyplýva záujem žalovanej o prikázanie nehnuteľnosti do jej výlučného vlastníctva. Na druhej strane dovolateľka namieta, že existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, za ktoré označuje skutočnosť, že v dome žije aj s maloletými deťmi (svojimi vnúčatami), ktorá skutočnosť je však dôvodom na nezrušenie a nevyporiadania podielového spoluvlastníctva. Ak by aj odvolací súd považoval za právnu otázku nesprávne právne posúdenie účelnejšieho využitia veci žalobkyňou 1/, dovolací dôvod by nebol správne vymedzený. Otázka účelného využitia veci je popri veľkosti spoluvlastníckeho podielu len určujúcim kritériom a hľadiskom pre rozhodnutie súdu o tom, komu nehnuteľnosť prikáže do výlučného vlastníctva (22 Cdo 340/2002). Ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka v časti, že súd prihliadne pri rozhodovaní na účelné využitie veci, je právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou. Ide o právnu normu, ktorej hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorú tak zákon ponecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu preukázaných okolností. Ak bola hypotéza vymedzená správne a rozhodnutie odôvodnené v tomto smere celým radom okolností svedčiacich v prospech účelnejšieho využitia veci žalobkyňou 1/, nejde o žiadny rozpor so zákonom a rozhodnutie je správne. Táto otázka sa posudzuje individuálne vzhľadom na celý rad okolností konkrétneho prejednávaneho prípadu. Žalobcovia ďalej uviedli, že žalovaná je dlžníčkou viacerým finančným spoločnostiam a jej spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam je predmetom viacerých exekučných záložných práv. Nie je pravda, že nehnuteľnosti by chátrali, ak by ich užívala len žalobkyňa 1/. Táto sa o nehnuteľnosti dokáže postarať, navyše žalovaná žalobkyňu 1/ nepomáha, psychicky ju týra, odpája jej elektrinu, manžel žalovanej sa k žalobkyňu 1/ správa agresívne a vulgárne. Žalobkyňu 1/ pomáha len žalobca 2/. Dovolaciemu súdu navrhujú dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) C. s. p..

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 447 písm. f) C. s. p. odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. bez špecifikácie jednej z troch situácií uvedených v písm. a) až c) predmetného ustanovenia.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

11. Právnym posúdením vecí treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia vecí preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

12. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie vecí, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p.. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalovanej riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

13. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C. s. p. vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 C. s. p.) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na myslí, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach C. s. p. nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na myslí pri formulovaní dovolania.

14. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

16. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 C. s. p.) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané

(nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

17. Argumentácia uvedená v dovolaní žalovanej je koncipovaná ako nesúhlas s jednotlivými skutkovými zisteniami a s ich právnym posúdením súdmi nižšieho stupňa. Dovolateľka namieta nedostatočnosť znaleckého posudku z hľadiska odpovedí na položené otázky, nezohľadnenie investícií vložených ňou do nehnuteľností pri stanovení náhrady za spoluvlastnícky podiel, neexistenciu nezhôd medzi stranami sporu, neschopnosť žalobkyne 1/ starať sa o nehnuteľnosti a absenciu jej psychického zdravia, schopnosť žalobkyne 1/ vyplatiť spoluvlastníkovi náhradu za spoluvlastnícke podiely, a napokon účelnejšie využitie nehnuteľnosti zo strany žalovanej v porovnaní so žalobkyňou 1/. V dovolaní nie je jasne formulovaná žiadna právna otázka, pri ktorej riešení by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Takáto argumentácia predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa C. s. p. vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní dovolateľky absenteje. Dovolateľka sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ňou tvrdeného skutkového stavu v jej prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

18. Všetky námietky uvedené v dovolaní boli navyše obsiahnuté aj v odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie a odvolací súd sa s nimi v napadnutom rozhodnutí vysporiadal. Pokiaľ ide o námietku vo vzťahu k znaleckému posudku, odvolací súd v bode 19. napadnutého rozhodnutia uviedol, že znalec nebol vypočutý z dôvodu, že súd prvej inštancie správne ustálil premlčanie nároku žalovanej uplatneného v rámci širšieho vyporiadania. Bolo by preto nevhodné vôbec vykonávať ďalšie dokazovanie na preukazovanie a hodnotu investícií žalovanej do nehnuteľností. Vo vzťahu k námietke, že znalec nedostatočne, resp. vôbec nezodpovedal na položené otázky, nie je zrejmé, čoho sa žalovaná v tomto smere dovoľáva, nakoľko ide o všeobecné tvrdenie a bližšie nešpecifikuje, v čom považuje tento znalecký posudok za nesprávny alebo nedostatočný. Bližšiu špecifikáciu svojej požiadavky žalovaná neuviedla v tomto smere ani v dovolaní. Obdobne vo vzťahu k nezohľadneniu investícií vložených žalovanou do nehnuteľností je potrebné poukázať na odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie, z ktorých je zrejmé, že predmetný nárok žalovanej bol premlčaný na základe dôvodne vznesenej námietky premlčania zo strany žalobcov. Tvrdenia žalovanej o neexistencii nezhôd medzi stranami sporu, neschopnosti žalobkyne 1/ starať sa o nehnuteľnosti a o absencii psychického zdravia žalobkyne 1/ predstavujú iba spochybňovanie skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, a preto nie je potrebné sa k nim osobitne vyjadrovať. Otázke solventnosti žalobkyne 1/ vo vzťahu k výplate náhrady za spoluvlastnícke podiely sa odvolací súd venoval v bode 17. napadnutého rozhodnutia, v ktorom objasnil, že v danom prípade nejde o zásadné kritérium pre rozhodnutie o prikázaní veci jednej zo strán. Pokiaľ ide o otázku účelnejšieho využitia nehnuteľností, vo vzťahu k tejto otázke sa žalovaná iba domáha opätovného posúdenia ňou tvrdeného skutkového stavu. Argumentáciu žalovanej, v zmysle ktorej skutočnosť, že spolu s ňou nehnuteľnosti užívajú aj maloleté deti, preukazuje účelnejšie využitie veci z jej strany, ako aj dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, odvolací súd veľmi správne v bode 16. napadnutého rozhodnutia vyvrátil. Ako správne uviedol, za maloleté vnúcatá žalovanej sú zodpovední ich rodičia, ktorí sú v produktívnom veku a majú možnosť aj povinnosť vybudovať im sociálne zázemie vlastným pričinením a nie na úkor ostatných spoluvlastníkov nehnuteľností. V tejto súvislosti neobstojí ani odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu zo 14. novembra

2013 sp. zn. 6 Cdo 279/2013 (R 136/2014), v zmysle ktorého dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo prikázaním veci a rozdelením výťažku, môže byť aj skutočnosť, že v dotknutej nehnuteľnosti má maloleté dieťa spoluvlastníkov vytvorený svoj domov. Odhliadnuc od toho, že predmetné rozhodnutie sa týka odlišnej skutkovej situácie (zrušenia podielového spoluvlastníctva medzi bývalými manželmi a bytovej otázky spoločných detí po rozvoде), v prejednávanej veci rodičia maloletých detí ani nie sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. Nemožno tak konštatovať existenciu dôvodu hodného osobitného zreteľa ako predpokladu na zamietnutie žaloby o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. V konečnom dôsledku nejde ani o právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

19. Žiada sa dodať, že súd v konaní o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pri úvahe, komu zo spoluvlastníkov prikáže vec za primeranú náhradu, berie na zreteľ komplexne celý súbor relevantných skutočností, ktorý nie je vyčerpaný iba hľadiskami priamo vymenovanými v ustanovení § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účelné využitie veci, násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom). V danej veci súdy považovali za rozhodujúce hľadiská veľkosť spoluvlastníckych podielov, mieru zásluh na nadobudnutí nehnuteľností, odkázanosť na bývanie, dôchodkový vek spoluvlastníčky, ako aj konanie spoluvlastníčky v rozpore s dobrými mravmi. Zohľadnenie uvedených hľadísk v nadväznosti na výsledky dokazovania tak predstavuje správny a so zákonom súladný postup súdov nižšej inštancie.

20. Podľa § 447 písm. f) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

21. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p. ako dovolanie nesprávne vymedzené.

22. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcom 1/ a 2/ úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovanej zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

23. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.